

PIENI OPAS YHTEISOPETTAJUUTEEN LUKIOSSA

PIENI OPAS YHTEISOPETTAJUUTEEN LUKIOSSA

Oppimisen tuki Vantaan lukioissa -hanke
Vantaan kaupunki, Toisen asteen koulutus 6/2025
Kaisu Hämäläinen
Kuvat: Vantaan aineistopankki

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO.....	4
LYHYESTI YHTEISOPETTAJUUDEN MUODOISTA JA SUUNNITTELUSTA	5
Yhteisopettajuuden muodot	5
Esimerkkejä Vantaan lukioista	6
Kiinnitä huomiota	7
Yhteisopettajuus osana oppimisen tukea	9
PIKKUVINKKEJÄ RAKENTEELLISIIN RATKAISUIHIN.....	10
Rakenteellisia ratkaisuja	10
Kiinnitä huomiota	11
Esimerkkejä Vantaan lukioista	11
NAPAKKA INFO TYÖSKENTELMUODOISTA	12
Työskentelymuotoja	12
Kiinnitä huomiota	12
Esimerkkejä Vantaan lukioista	12
PARI SANAA LAAJEMMASTA YHTEISTYÖSTÄ.....	13
Yhteistyö: lukio, korkeakoulu ja yritysmaailma	13
Kiinnitä huomiota	13
Esimerkkejä Vantaan lukioista	13
ARVIOINNISSA HUOMIOITAVAA.....	14
Arvioinnin muotoja	14
Kiinnitä huomiota	15
YHTEISOPETTAJUUSSOPIMUS	17
LÄHTEET	18

JOHDANTO

Vantaan kaupungin lukiokoulutuksessa toteutetaan monipuolisesti yhteisopettajuutta eri muodoissaan, niin osana perustoimintaa kuin hankkeiden puitteissa tapahtuvissa piloteissa ja kokeiluissakin. Vantaalla uskotaan siihen, että yhteisopettajuuden toimintamallin käyttöä laajentamalla voidaan vahvistaa yksilöllisempää oppimisen tukea ryhmämuotoisessa opetuksessa eri oppiaineissa.

On tärkeää edelleen vahvistaa yhteisopettajuuden toteuttamismahdollisuuksia eri oppiaineissa ammattiryhmien sisällä ja välillä. Erityisesti aineenopettajien välisen yhteisopettajuuden sekä aineenopettajan ja erityisopettajan välisen työparityöskentelyn kehittämiseen panostetaan tällä hetkellä Vantaan lukioissa. Toimintamallin levittämiseksi halutaan tarjota yhteisopettajuuden konkareille mahdollisuuksia jakaa kokemuksiaan sellaisille opettajille, jotka eivät vielä ole sitä hyödyntäneet.

Tämä opas on tarkoitettu Vantaan kaupungin lukioiden opetushenkilöstön käyttöön yhtäältä madaltamaan kynnystä lähteä yhteisopettamisen tielle ja toisaalta virittämään jo pidempään yhteisopettajuuden toimintamallia hyödyntäneiden ajatuksia uusille taajuuksille. Emme tietenkään pahastu, jos joku muukin haluaa poimia täältä vinkkejä omaan työhönsä!

Tähän oppaaseen on koottu Vantaan kaupungista ja myös muutamista muista kaupungeista (ks. lähdeluettelo) vinkkejä pienistä, matalan kynnyksen yhteistyömuodoista aina suurempiin kokonaisuuksiin. Tällä tavoin varmistetaan, että erilaisiin arjen tilanteisiin ja tarpeisiin pystytään suunnittelemaan niihin sopivat yhteisopettajuuden toimintamallit. Oppaassa on hyödynnetty OROL-hankkeessa ansiokkaasti koottuja hyviä käytänteitä. Erityiskiitos heille upeasta materiaalista!

Nyt vain rohkeasti heittäytymään yhteisopettamisen mahdollisuuksia täynnä olevaan maailmaan!

LYHYESTI YHTEISOPETTAJUUDEN MUODOISTA JA SUUNNITTELUSTA

Yhteisopettajuuden muodot

Yhteisopettajuus määritellään kahden tai useamman opettajan tasa-arvoiseksi yhteistyöksi, johon sisältyy opetuksen suunnittelua, toteutusta, arviointia ja kehittämistä. Yhteisopettajuuden käsitteen voi laajimmillaan ymmärtää niin, että opettajat suunnittelevat opetuksen kokonaisuudessaan kollegan / kollegoiden kanssa käytännössä opetus on jotain seuraavista.

Yksinopetus

- Pohjalla yhteinen suunnitelma ja opettajat opettavat yksin eri aikaan samaa opiskelijaryhmää

Rinnakkaisopetus

- Pohjalla yhteinen suunnitelma ja opettajat opettavat eri ryhmiä (myös luokan sisällä muodostetut erilaiset ryhmät)

Yhdistelmä edellisistä

- Yhteissuunnittelua sekä yksin ja yhdessä opettamista
- Tähän voi kuulua myös täydentävä opetus, jossa opettajat täydentävät toistensa opetusta ennalta sovitusti

Samanaikaisopettajuus

- Molemmat ovat jostakin opintojakson osasta yhtä suuressa vastuussa niin suunnitellessa kuin opetustilanteessakin
- Tähän voi kuulua esim. pysäkkiopetus, jossa opiskelijat kiertävät eri pisteillä

Avustava opetus

- Toinen opettaja opettaa (vastaa tuntisuunnitelmista ja arvioinnista), toinen avustaa oppilaita ja/tai toimii kuuntelijan ja keskustelijan roolissa

Tiimiopetus

- Opettajat opettavat yhtäaikaaisesti täydentäen toisiaan
- Yhteisopettajuus on niin syvää, että opettajat suunnittelevat ja toteuttavat kaiken toiminnan yhdessä, ja myös vastuu on täysin jaettua

Pienimmillään voi lähteä liikkeelle vaikkapa siitä, että aineryhmittäin jakaa ja suunnittelee opetusmateriaaleja. Tämän jälkeen voi olla helpompi lähteä luomaan yhteiset tuen käytänteet ja yhtenäistää opiskelija-arvioinnin käytänteitä aineryhmässä. Yhteisen opetustyön kehittymistä kohti yhteisopettajuutta voi

hahmotella esimerkiksi yhteisopettajuuden reittioppaan avulla (Vantaan perusopetus/Inklusion yhteinen kieli -hanke).

Yhteisopettajuuden reittiopas

Esimerkkejä Vantaan lukioista

Isossa ryhmässä toinen saman aineen opettaja mukana kiertämässä ja auttamassa tehtävissä ja ohjelmistojen käytössä

+ vuorotellen otetaan vastuu aiheen opetuksesta

(äidinkieli, matematiikka, kielet, reaaliaineet)

Tunnilla ryhmää jaetaan eri luokkiin esim. erilaisiin tehtäviin ja sisältöihin, vaativuudeltaan haastavampiin ja perustason tehtäviin, ohjelmistojen käyttöönottoon, palaute- ja arviointikeskusteluihin

(äidinkieli, matematiikka, kielet, reaaliaineet, valokuvaus, lukioteatteri)

Äidinkielen / kielten / S2-opettaja mukana auttamassa mm. sisältöjen ymmärtämisessä, esseen kirjoittamisessa ja kielenhuollossa sekä tuomassa kielitietoista näkökulmaa

(reaaliaineet)

Erityisopettaja tunneilla auttamassa mm. opiskelustrategioiden harjoittelussa ja soveltamisessa

(kielet, äidinkieli, reaaliaineet, opinto-ohjaus)

Tukipajoissa ja -kursseilla aineenopettajia ja erityisopettajia

"Rästikursseilla" useampi opettaja, jotka tukevat eri kursseja suorittavia opiskelijoita rinnakkain

(matematiikka, kielet, S2)

Kannattaa kurkata kattavampi vinkkilista yhteistyömuodoista [Vantaan lukioden vinkkipankista](#) (ideoita yhteistyön muotoihin).

Kiinnitä huomiota

Yhteisopettajuus voi olla yhden oppiaineen sisällä tapahtuvaa useamman opettajan yhteistyötä tai yhtä hyvin myös oppiainerajat ylittävää. Tärkeää on toiminnan riittävä suunnittelu. Toimintaa voi käynnistellä esimerkiksi palaverissa / työpajoissa, joissa opettajat pohtivat ja hahmottelevat oppiaineiden yhteisiä rajapintoja. Yleisohje on, että suunnittelu on syytä aloittaa hyvissä ajoin, mutta hyviä kokemuksia on myös ns. ”käytäväpalaverista” ja ”mikroneuvotteluista” opetuksen lomassa. Suunnittelutyötä voi hahmotella esimerkiksi seuraavan mallin avulla.

Kannattaa kurkata kattavampi lista vinkeistä ja ideoista [Vantaan lukioiden vinkkipankista](#) (vinkit ja ideat yhteisopettamiseen).

Voit poimia tästä vielä vinkit onnistuneeseen suunnitteluun:

1. Jos mahdollista, aloittakaa ajoissa: varatkaa aikaa yhteissuunnittelun lisäksi myös kunkin opettajan oman työn suunnittelulle ja opiskelijoiden totuttamiselle uuteen opiskelutapaan ja ilmiölähtöiseen ajatteluun. Myös opettajayhteistyö vaatii totuttelua ja vie aikansa!
2. Sopikaa heti alussa päämäärästä ja tavoitteista, joihin kaikki olette valmiit sitoutumaan sekä niihin kytkeytyvistä opiskelija-arvioinnin periaatteista: yhdessä suunniteltu arviointi lisää sen yhdenvertaisuutta
3. Se mistä puhutaan, tulee näkyväksi: valitkaa siis keskustelunne tarkoin
4. Kirjatkaa suunnittelu-aika lukujärjestykseen (tarvittaessa rehtorin tuella)! Se voi auttaa raivaamaan valmistelutyölle riittävän tilan ja ajan
5. Älkää unohtako opiskelijoita suunnittelussa! Heidän näkökulmiensa huomioiminen voi avata teille uusia näkökulmia ja todennäköisesti muokkaa opetustanne opiskelijoiden oppimista edistävään suuntaan
6. Panostakaa työnjakoon: hyödyntäkää vahvuuksia, oppikaa toisiltanne, suhteuttakaa vastuu kunkin rahalliseen korvaukseen
7. Korvauksesta kannattaa keskustella esihenkilön kanssa
8. Keskustelkaa yhdessä opintojakson aiheista! Näin pääsette perehtymään teemoihin ja kollegoiden näkökulmiin paremmin, ja parhaimmillaan omat ajatuksenne saattavat virkistyä.
9. Valitkaa tarvittaessa vastuuopettaja, jonka tehtävänä on kokonaisuuden koossa pitäminen (tämä on tärkeää varsinkin mittavammissa kokonaisuuksissa)
10. Muistakaa jatkaa suunnittelua ja työnjaosta neuvottelua myös opetuksen aikana, se siivittää yhteisopettajuuden lentoon!
11. Kommunikoikaa paljon ja antakaa näin myös opiskelijoille hyvää mallia vuorovaikutus- ja tiimityöosaamisesta
12. Heittäytykää epämukavuusalueellenne ja olkaa näin mallina myös opiskelijoille!
13. Toimikaa suunnannäyttäjinä ja toimintakulttuurin eteenpäin viejinä omassa oppilaitoksessanne / verkostossanne

Yhteisopettajuus osana oppimisen tukea

Vantaan lukioissa on huomattu, että yhteisopettajuus mahdollistaa paremmin tuen tarjoamisen oppitunneilla, ja tukea tarvitsevat opiskelijat suoriutuvat opinnoistaan paremmin ja keskeyttävät opintojaksoja vähemmän! Vantaan opetushenkilöstön ja opiskelijoiden pohdintoja yhteisopettajuudesta tuen tarjoamisessa:

Opetushenkilöstö

Tukea oppimiseen on helpompi tarjota, kun tunnilla on käytettävissä useampi opettaja, koska

- a. opiskelijat ottavat herkemmin kontaktia opettajaan
- b. opiskelijan on helpompi ilmaista tuen tarpeensa opettajalle
- c. opettajalla on enemmän aikaa jutella yksittäisen opiskelijan kanssa
- d. useamman opettajan on helpompi havaita tuen tarve
- e. sisältöä pystyy eriyttämään yksilöllisemmin

On enemmän aikaa käydä opetuskeskusteluja pienryhmien ja yksittäisten opiskelijoiden kanssa

Äidinkielen/S2/kielten opettaja vahvistaa kielitietoista näkökulmaa tunnilla ja mahdollistaa paremman tuen opiskelijoille, jotka kokevat esim. reaaliaineiden kielen ja sisällöt haastavaksi

Erityisopettaja oppitunnilla vahvistaa

- a. opiskelijoiden saamaa tukea
- b. aineenopettajan osaamista tuen asioissa
- c. erityisopettajan käsitystä opiskelijoiden yksilöllisistä tuentarpeista

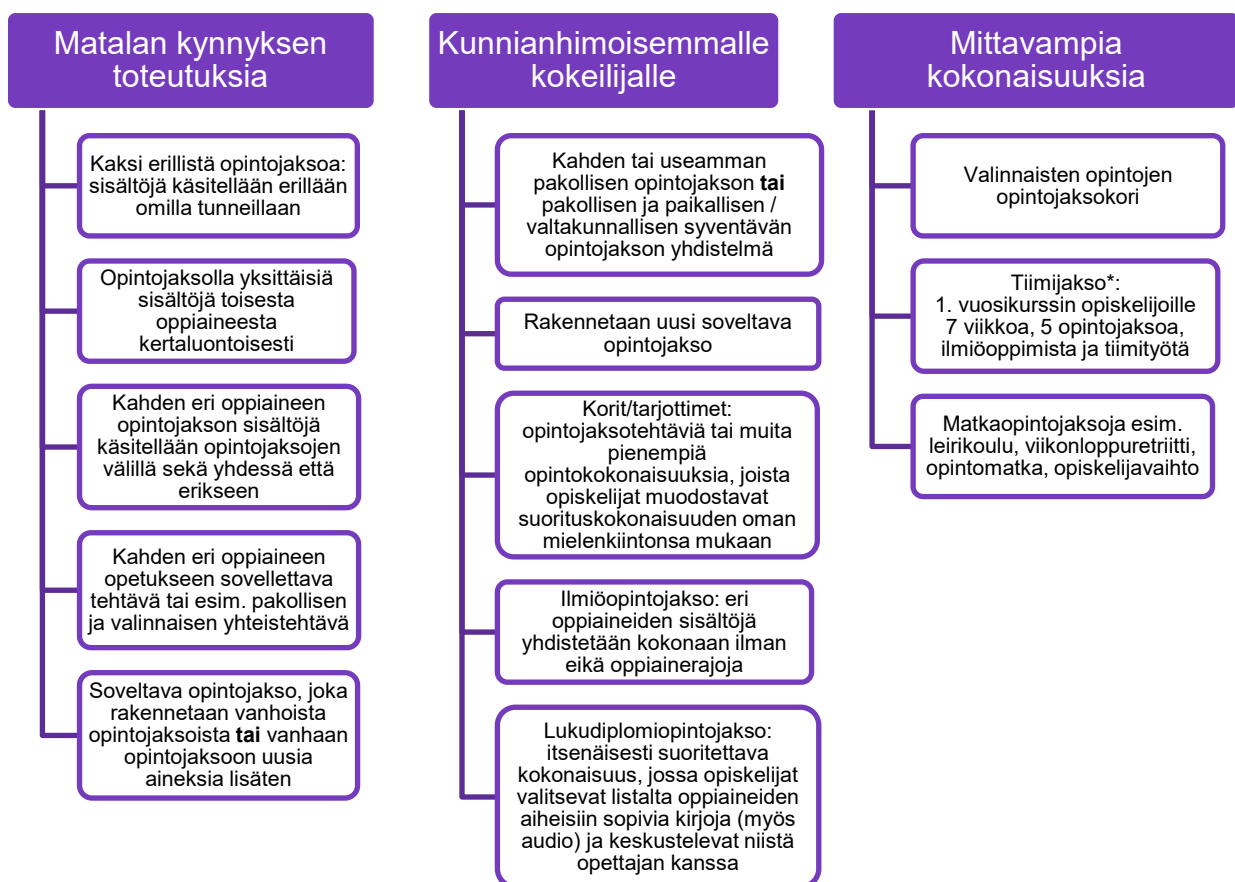
Opiskelijat

1. Yksilöllisempi tuki tehtäviä tehdessä
2. Uskaltaa kysyä rohkeammin
3. Opettajien parempi läsnäolo
4. Vaihtelevat opetusmenetelmät
5. Parempi työrauha
6. Opettajien erilaiset tulokulmat asioihin
7. Pienryhmissä työskentely hyödyllistä

PIKKUVINKKEJÄ RAKENTEELLISIIN RATKAISUIHIN

Rakenteellisia ratkaisuja

Yhteisopetuksen rakenteet voi suunnitella esimerkiksi yhden tai kahden opintojakson laajuisiksi ja ne voi toteuttaa joko samalla periodilla tai jakaa kahdelle (tai miksei useammallekin) periodille. Kahden opintojakson laajuisissa kokonaisuuksissa saa lukujärjestyksestä molempien opintojaksojen palkit käyttöönsä ja hyvällä suunnittelulla jopa peräkkäiset palkit (kaksoistunnit). Kahdelle periodille jakautuvat kokonaisuudet tarjoavat käyttöön molempien periodien ajaksi yhden opintojakson tunnit, jolloin on mahdollista tehdä tehtäviä joustavammin ja suunnitella myös laajempia tehtäväkokonaisuuksia. LOPS (2019) tarjoaa joustavia mahdollisuuksia oppiainerajat ylittävän yhteisopettajuuden rakentamiseen. Opintojaksolle voi tuoda esim. pienen moduulin tai moduulin osan toisesta oppiaineesta tai yhdistellä isompia moduuleja eri oppiaineesta kokonaisuuksiksi. Seuraavaksi on listattu joitakin esimerkkejä oppiainerajat ylittävän yhteisopettajuuden ideoinnin pohjaksi.

*Toteutettu 2017 Kuopion klassillisessa lukiossa (ks. lähteet ja tutustu tarkemmin)

Kiinnitä huomiota

Muokkaamalla rakenteita sellaisiksi, että ne tekevät opintojaksojen välisiä yhtymäkohtia ja rajapintoja näkyväksi voidaan auttaa opiskelijoita hahmottamaan ilmiöitä ja muita monimutkaisia kokonaisuuksia entistä paremmin. Siksi oppiainerajat ylittävää opetusta on syytä pitää harkitsemisen arvoisena vaihtoehtona. *Pienimuotoisemman yhteistyön toteuttaminen* on luonnollisestikin suurempia kokonaisuuksia vaivattomampaa, ja siksi hyvä tapa aloittaa yhteisopettaminen. Esimerkiksi kahden opintojakson yhteinen tehtävä tai muu niiden välinen yhteinen kokonaisuus voi olla helposti ja joustavasti toteutettavissa. Kannattaa kuitenkin kiinnittää huomiota opiskelijoiden tiedottamiseen asiasta hyvissä ajoin, jotta molemmille opintojaksoille päätyisi samoja opiskelijoita. Jos taas haluaa kokeilla esim. *useamman kokonaisen opintojakson välistä yhteistyötä*, kannattaa panostaa jo lukujärjestyksen suunnitteluun, jotta se mahdollistaa suunnitelmien toteutuksen. Siirryttäessä vielä laajempiin kokonaisuuksiin ja yhteistyökuvioihin kasvaa liikkuvien osien ja erilaisten aikataulujen yhteensovittamisen määrä merkittävästi, mikä edellyttää yhteistyötahojen jaettua tahtotilaa, neuvotteluhalua sekä paljon ennakkointia. *Matkaopintojaksojen* kohdalla tulevat vielä huomioitavaksi mm. matkojen, majoitusten ja ylläpidon järjestäminen ja rahoittaminen; vastuuta ja oikeusturvaa koskevat kysymykset (riskiarvio ja varautumissuunnitelma) sekä matkaohjelman suunnitteleminen. *Opiskelijavaihdossa* erityishuomiota vaativat aikataulujen lisäksi ainakin ohjausresurssin suunnittelu ja majoituksen järjestäminen.

Esimerkkejä Vantaan lukioista

Vantaan lukioissa on toteutettu monipuolisesti sekä pienempiä matalan kynnyksen toteutuksia (ks. edellinen luku) sekä mittavampia toteutuksia kuten:

Eri oppianeita innostavalla tavalla yhdistelevät opintojaksot esim.
"Taidetta kaikilla aisteilla" (DRA + KU + MU),
"Kaikki liittyy kaikkeen" (HI + AI/S2)
"Mielenkiintoiset molekyylit" (BI + KE)

Erityisopettajan ja psykologian opettajan yhteinen opiskelutaitojen ja hyvinvoinnin opintojakso (jossa lisäksi vierailuja esim. psykologi, matematiikan opettaja, Liikkuva opiskelu)

Opiskelijoiden ja opettajien yhdessä suunnittelema "Humanististen aineiden Lumo" -kokonaisuus (HI + FI + KU)

Erasmus-opiskelijavaihdot ja opintomatkat ulkomaille

Seurakunnan ja lukion yhteistyössä järjestämä ihmissuhdetaitokurssi, joka toteutetaan leirikeskuksessa

Kannattaa kurkata kattavampi vinkkilista yhteistyömuodoista [Vantaan lukioiden vinkkipankista](#) (ideoita yhteistyön muotoihin).

NAPAKKA INFO TYÖSKENTELMUODOISTA

Työskentelymuotoja

Ottamalla rohkean askeleen yhteisopettajuuden suuntaan mahdollistaa sekä itselleen että kollegoille totuttujen tapojen muuttamisen, opetusmenetelmien monipuolistamisen ja kokeilemisen. Oppiainerajat ylittävällä yhteisopetuksella voi antaa opiskelijoille tilaisuuden opiskeltavien asioiden monipuoliseen ja monitieteiseen hahmottamiseen. Parhaassa tapauksessa he myös oppivat tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan. Työskentelymuotoja voivat olla esimerkiksi seuraavat:

Kiinnitä huomiota

Opetuksen viikkorakenteen voi suunnitella sellaiseksi, että siinä vuorottelevat opettajajohtoiset ja osallistavat toimintatavat. Viikko voi esimerkiksi alkaa opettajajohtoisella oppitunnilla, johon voi soveltaa flipped learningia. Seuraavana vuorossa voi olla opiskelijoiden itsenäinen (tiimi)työ, jonka tuloksia viikon lopuksi käsitellään (esim. esitysten muodossa). Jos koko toiminnan ideaksi ottaa kokeilemisen ja tutkimisen, voi sekä opiskelijoiden että opettajien luovuus päästä valloilleen. Näin opettajat voivat löytää esimerkiksi uusia opetusmenetelmiä tai tapoja ylittää oppiaineiden ja luokkahuoneen rajat. Opiskelijoiden työskentelytapojen ja tuotosten havainnointi ja dokumentointi voi myös tuottaa tähän uusia näkökulmia. Lisäksi opiskelijoiden toimijuus ja tiimityötaidot kehittyvät osallistavien toimintatapojen hyödynnettäessä.

Esimerkkejä Vantaan lukioista

Kuuden opettajan voimin on järjestetty yhteinen aloituskurssi opiskelijoille (ÄI+S2, neljä perusryhmää). Ohjelma oli suunniteltu siten, että oppitunneilla oli mahdollista mennä pienryhmään tekemään tunnin tehtäviä mistä tahansa ryhmästä ja opintojaksoilla järjestettiin myös pajoja, joissa opiskelijat kiersivät pienemmissä ryhmissä eri aiheiden parissa eri opettajien luona.

PARI SANAA LAAJEMMASTA YHTEISTYÖSTÄ

Yhteistyö: lukio, korkeakoulu ja yritysmaailma

Yhteisopettajuudella voi myös lisätä yhteistyötä lukioden ja korkeakoulujen / yritysten välillä. Yhteistyö oppilaitoksen ulkopuolisten toimijoiden kanssa voi olla kaikkea kertaluontoisesta tapahtumasta koko opetuskokonaisuuden läpileikkaavaan yhteistyöhön. Yhteistyöhön voi ryhtyä helposti esimerkiksi seuraavilla tavoilla.

Kiinnitä huomiota

Kaikki yhteistyömuodot voivat täydentää ja syventää opintojaksojen sisältöä sekä tarjota opiskelijoille mahdollisuuden yhdistää tieteenaloja toisiinsa. Toisten lukioden ja korkeakoulujen kanssa tehtävä yhteistyö voi lisäksi tarjota näkökulmia erilaisten oppilaitosten tapaan toteuttaa opetustehtäväänsä ja loistavan tilaisuuden vertaisoppimiseen. Vierailut ja muu vaihtelu virkistävät tuttua opetusta ja antavat usein lisäenergiaa oppimiseen. Kurkistukset korkeakouluun ja yritysmaailmaan voivat lisätä opiskelijoiden kiinnostusta ja vähentää ennakkoluuloja / jännitystä korkeakouluopintoja tai työelämää kohtaan. Parhaimmillaan ne avaavat silmät uusille opinto- ja urasuunnitelmille ja ovet kesätyö- tai harjoittelupaikkoihin!

Esimerkkejä Vantaan lukioista

[Lue täältä Vantaan toisen asteen korkeakouluyhteistyöstä](#)

(linkki avautuu Vantaan verkkosivuille löytyy myös lähdeluettelosta)

ARVIOINNISSA HUOMIOITAVAA

Arvioinnin muotoja

Yhteisopetuksessa myös opiskelija-arviointiin tulee kiinnittää toisella tavalla huomiota, sillä opettajien tulee yhdessä ratkaista, miten opintojaksoa ja siihen kuuluvia pienempiä kokonaisuuksia arvioidaan. Sekä formatiivinen että summatiivinen arviointi ovat osa opiskelija-arviointia myös yhteisopettajuudessa. Opiskelija-arviointi on ehdottoman suositeltavaa käsitellä jo alkumetreillä, samalla kun opintojakson tavoitteita käydään läpi. Arviointi suunnitellaan niin, että se tukee yhteyksien näkemistä ja kokonaisuuden hahmottamista sekä mahdollista oppiainerajojen ylittämistä. Opiskelija-arviointia voi lähestyä esimerkiksi arvioijan roolin ja siihen kytkeytyvien tehtävien avulla.

Opettajien tekemä arviointi	Opiskelijan itsearviointi	Vertaisarviointi	Ulkopuolisten asiantuntijoiden tekemä arviointi
• Formatiivinen arviointi: opetuskeskustelut, harjoitustehtävät, pitkäkestoiset tehtävät • Summatiivinen arviointi: opintojaksokoe, oppimispäiväkirja, loppukeskustelu, kuvat, tuoteprototyypit jne.	• Opiskelijan itsearviointia voi liittää esim. opetuskeskusteluihin, oppimispäiväkirjaan tai muihin kirjallisiin itsearviointimuotoihin, loppukeskusteluun	• Vertaisarviointia voi toteuttaa esim. keskusteluilla, ryhmätehtävillä ja kirjallisella palautteella • Vertaisarvioijia voivat olla esim. opiskeluryhmä, yhteistyöopiskelijat muista lukioista tai korkeakouluista	• Ulkopuoliset asiantuntijat voivat arvioida esimerkiksi opiskelijoiden tekemiä projekteja

Oppiainerajat ylittävässä opetuksessa myös arviointi on tärkeää suunnitella oppiainerajoja ylittäväksi, jolloin se sisältää

1. elementtejä kaikista mukana olevista oppiaineista
2. erikseen kuhunkin oppiaineeseen liittyviä elementtejä

Jos kyseessä on opintojakso, jossa on pääroolissa yhden oppiaineen opetus ja muiden aineiden rooli on pienempi, voidaan arviointia painottaa suhteessa eri oppiaineiden osuuksiin. Esimerkiksi opetussuunnitelman perusteisiin sisältyviä opintojaksoja yhdistävissä opintojaksoissa voidaan antaa molemmista osuuksista arvioinnit erikseen. Sen sijaan esimerkiksi ilmiöopintojaksoista voidaan antaa koko opintojaksoa koskeva arviointi. Oppiainerajat ylittävässä opetuksessa on mahdollista antaa joko numeroarvosana tai hyväksymismerkintä.

Kiinnitä huomiota

1. Arvioinnin suunnitteluun tarvitaan aikaa!
2. Arviointitavoista tulee neuvotella yhdessä
3. Formatiivinen arviointi: opiskelijoiden ajattelun haastaminen ja toisaalta ohjaaminen voivat lisätä oppimismotivaatiota ja sitä kautta vaikuttaa myönteisesti myös suoriin
4. Summatiivinen arviointi:
 - a. eri aineiden arviointimenetelmät ovat erilaisia, joten voi olla helpompaa antaa hyväksymismerkintä kuin numeroarvosana
 - b. numeroarvosana puolestaan voi motivoida opiskelijoita tekemään oppimistehtävät mahdollisimman hyvin
5. Summatiivinen arviointi: kokoavan ja pohtivan tehtävän merkitys korostuu opetuskokonaisuuksissa, jotka
 - a. perustuvat vierailuille ja vierailijoille läpi kokonaisuuden tai joissa
 - b. käsiteltävät aiheet eivät ensisilmäyksellä kytkeydy toisiinsa suoraan

Vantaan opetushenkilöstön pohdintoja yhteisopettajuudesta

1. Toisen opettajan kanssa voi käydä pedagogista dialogia, saada oivalluksia ja jakaa arkea/työtehtäviä (ml. arviointi)
2. Kun opiskelijat ovat mukana suunnittelussa, syntyy motivoivia kokonaisuuksia
3. Yhteisopettajuus koulun ulkopuolelta tulevan kollegan kanssa tuo opetukseen aivan uudenlaista osaamista
4. Saman opintojakson opettaminen yhdessä useamman kerran mahdollistaa pitkäjänteisen kehittämisen
5. Yhteisopettajuuden toteuttamista helpottavat: kollegan tuttuus, avoimuus, yhteinen ymmärrys ja palo aiheeseen, rohkeus ja heittäytyminen, sitoutuminen yhteistyöhön, muutoksensietokyky, resilienssi, hyvä suunnittelu, keskustelukulttuuri ja hyvä vuorovaikutus, aikaisempi yhteisopettajuuskokemus
6. Suunnittelussa auttavat esim. yhteinen viestiketju, jaettu Classroom
7. Johdon tuki lisää onnistumismahdollisuuksia, esim.
 - a. Opintotarjottimiin / lukujärjestyksiin tehtävät yhteisopettajuutta tukevat ratkaisut ja yhteisopetuksen aikataulutukset tehdään hyvissä ajoin ja opettajat saavat esittää toiveita etukäteen
 - b. Resursointi tukee yhteisopettajuuden kehittämistä: suunnittelu-aika (esim. YS-aika lukujärjestykseen), palkkaus, tilat (myös muut kuin koulun omat)
8. Resurssiopettajalla on aikataulullisesti paremmat mahdollisuudet osallistua oppitunneille
9. Yhteisopettajuus voi herättää myös vastustusta, epävarmuutta ja työmäärän lisääntyminen huolestuttaa

YHTEISOPETTAJUUSSOPIMUS

Taustatiedot

1. Opettajien nimet ja opetettava(t) aine(et)
2. Mitä tunteita / ajatuksia yhteisopettajuus herättää suunnittelun alkuvaiheessa?
3. Mikä tuntuu haastavalta / aiheuttaa epävarmuutta?
4. Mikä tuntuu innostavalta / mitkä ovat meidän vahvuutemme yksilöinä ja tiiminä?
5. Millä tavoin kehitämme yhteisopettajuutta? (esim. havainnoimme ja dokumentoimme yhteisopettajuutta)
6. Millä tavoin kehittämistyömme skaalautuu (esim. missä foorumeissa ja kelle voimme jakaa tietoa)

Opetustyön suunnittelu

1. Kuinka tiivistä yhteistyötä aiomme tehdä? (ks. Yhteisopettajuuden muodot)
2. Kuinka laajan kokonaisuuden aiomme toteuttaa? (ks. Rakenteelliset ratkaisut)
3. Mitä sovimme suunnittelutapaamisista?
4. Millaiset opetus- ja työskentelytavat valitsemme tukemaan opiskelijoiden oppimista? (ks. Työskentelymuodot)
5. Millä tavalla oppimista arvioidaan? (ks. Arviointi)
6. Miten saamme opiskelijat mukaan suunnitteluun ja arviointiin? (esim. sisältöjen ja työskentelytapojen suunnittelu ja arviointi, miten yhteisopettajuus on tuonut yksilöllisempää tukea oppitunnille)

Tuntikohtainen suunnittelu:

Opintojakso(t):	Opettajan 1 rooli ja tehtävät	Opettajan 2 rooli ja tehtävät	(Opettajan 3 rooli ja tehtävät)
Tunnin aihe:			
Tunnin sisältö:			
Arviointi:			

Osiot 1 ja 2 voi toteuttaa yksinkertaisesti esimerkiksi jaetulla Forms-lomakella ja osion 3 esim. Sheets-taulukolla.

LÄHTEET

Happonen, K. (2018). Uutta opetukseen – tiimijakso.

<https://klassikka.fi/web/2018/05/31/uutta-opetukseen-tiimijakso/>

Kuopion klassillinen lukio. Opintojakso jakoon_Klassikan tiimijakso (1).pdf.

https://peda.net/yhdistykset/prolukio/ojk/kkl/ojt1p:file/download/4da3942d48beb44b9b74fe685ea154705d8b1598/Opintojakso%20jakoon_Klassika_n%20tiimijakso%20%281%29.pdf

Saarnio, M., & Vepsä, J. (2022). *Oppiainerajat ylittävä oppiminen lukiossa: Kokemuksia ja tuloksia OROL-hankkeesta*. Tampereen yliopisto.

<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/146395/978-952-03-2282-3.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

Tiermas, A. (2022). Yhteisopettajuus kielitietoisien aineenopetuksen

edistäjänä. *Kielikukko: jäsenlehti*, (3), 12–16. https://finrainfo.fi/wp-content/uploads/2023/02/Kielikukko_3_2022_www.pdf

Vantaan lukioiden vinkkipankki.

<https://sites.google.com/eduvantaa.fi/vinkkipankki/vantaan-lukioiden-vinkkipankki>

Vantaan lukiokoulutuksen korkeakoulu- ja työelämäyhteistyö.

<https://www.vantaa.fi/fi/korkeakouluyhteisty-lukioissa-ja-variassa>

